

Előfizetési díj:

Egy évre . . . 8 kor.

Félévre . . . . 4 kor.

Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára: 0 fil.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:
Kaposvár, Zárda-utca
17 szám,
hová a lap szellemi
részét illető minden
közlemény intézendő.

Kiadóhivatal
Kaposvár Zárda-utca
17 szám
hová az előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalá-
sok intézendők.

Az általános titkos választói jog.

A fontosnál fontosabb ez idő szerinti politikai kérdések közt, úgy látszik legfontosabbnak fön és lenn az általános titkos választói jog kérdését igyekeznek feltüntetni.

Kétségtelen, hogy nagyon fontos e kérdés. És kétségtelen az is, hogy minden magyar ember, a kinek érzeke van a modern szabadság követelményei iránt, örömmel fogadja a választói jog kérdésének helyes megoldását. A mely ha jól oldatik meg, korszakot alkotó reform leend.

De kétségtelen az is, hogy most, midőn Magyarország alkotmányának egységéért, nemzeti létének teljességéért vív harcot, a választói jog kérdését mesterségesen, csupán taktikai célból dobta az ügyvezető kormány a közvéleménybe azért, hogy a nemzet figyelmét a felszínen levő sürgős nagy nemzeti eszmékért folyó küzdelemtől elfordítsa s olyas valamire terelje a mire eddig Magyarországnak akkora szüksége mint azt állítják nem volt: az általános titkos választói jogra, amit mindenek felett alkalmasnak vélt céljai elérésére annál inkább, mert itt mindjárt szövetségesekre is talált a nemzetközi szociálistákban.

Való, hogy a mai választási rend,

Magyarország lakosságának csak egy igen csekély hányadrészét ruházta fel a választói joggal. Annak kiterjesztése tehát szükséges és elkerülhetlen.

Mi is hivi vagyunk a politikai jogok kiterjesztésének.

Azt tartjuk, hogy a ki hasznos és munkás tagja a társadalomnak, a hazának, annak jogot is kell adni. Meg kell neki adni azt a jogot, hogy közvetve szava legyen az ország ügyei intézésében. De viszont állítjuk azt is, hogy a jog széleskörű kiterjesztése nagy vigyázatot igényel a részben, hogy az államalkotó magyarság fenntartása a legszigorubban megőriztesék és fentartassék. A korlátlan általános titkos választói jog pedig ennek lehetőségét majdnem kizárja.

Meg kell tehát találni a választási törvény alkotásánál azon garanciákat, a melyek a magyarság tulsúlyát biztosítják. Nehogy az, az internacjonalizmust szolgálja vagy a nemeziségeseknek kedvezzen a magyarság rovására.

Igy lehet és így szabad csak a választói jog kiterjesztését Magyarországon megvalósítani.

Az így megalkotott választói törvény aztán minden tekintetben alkalmas lesz arra, hogy hivatásának megfelelően, hogy a hozzá kötött remények

keserű csalódással ne végződjenek, hogy alapvetője legyen azon nemzeti önállóság és függetlenségnek, a melyért a magyar nemzet már századok óta ép oly kitartóan, mint a minő sikertelenül harcol.

Azonban ma, a mikor alkotmányos küzdelemünk befejezve, győzelemünk kiviva nincs, ezen és hasonló kérdéseknek előtérbe tolása még ilyen formában és célzattal is: időszerűtlen és időelőtti.

Ki látta valaha azt, hogy előbb a ház berendezése készítsék el s csak aztán építsék meg e fölé a ház?!

Most a nemzetnek egyesülnie s egyesületen teljes erejével azon kell munkálkodnia, hogy gátot vessen a kormányzati erőszaknak s meghiusítson minden kormányzati furfangot.

— **Fejérváry Ischlben.** Fejérváry báró ügyvivő kormányelnököt a király pénteken délelőtt 11 órakor fogadta. A kihallgatás másfél óráig tartott. A mely után Fejérváry azonnal visszautazott Budapestre. Hogy mit végzett, avagy mit hozott a kormányelnök Ischlből, arról ma még semmi sem tudható.

— **György Endre lemondása.** Ismét, s most már határozottabb alakban jár a híre annak, hogy György Endre földművelési ügyvivő szeptember 15-én leteszi tár-

T A R C Z A.

Vigasz.

*Ezüst szálak szövődnek fürteidbe,
Vállam a kor sulyától meghajol,
Mikorra isteni és földi törvény
Feloldhatatlan egymáshoz csato!*

*Késő nászunk diadalünnepélyén
Ne lássam gondfelhősnek homlokod,
Borus ifjuságunkért buslakodni
A nyugtot adó révben nincs okod.*

*Mig jenn lángolt a nap, magunk
[bolyongtunk,
Ne fajlald, hogy már leáldozott
Aldott az alkonyat, ezerszer aldott,
Hisz végre minket együvé hozott.*

Kordina Lilly

A bunda.

A játéktérnek káprázatos fényében se-lyemruhás dámák, trakos urak tolongtak az asztalok körül. Mindenki játszott s a ruoge et noir es trente et quarant esélycinek forgandósága szerint hol itt, hol ott dülemltet fel egy-egy kis aranyhalom. A nagy küzdelemben csak Armand Dorier, az én amerikai barátom nem vett részt. Ott állt mögöttem s nyugodtan, gunyos mosolylyal nézte a cropier-k es szerencseva-

daszatok harcát, mintha soh'se ismerte volna a roulette izgalma. Rossz indulatu szerija közepébe kerültem, szakadatlanul a vörös jött ki én pedig a játékos konok ragaszkodásával a fekete színre kvekáztattam aranyaimat. Már a huszadik tétet vesztettem, mikor Dorier beleavatkozott:

— Ugyan hagyja már abba, hisz látja, hogy nem megy. Jöjjon inkább egy kis sétára a parkba.

Szót fogadtam és néhány percz mulva a klub körül elterülő part fasoraiban járkálva szivtuk az ózondus levegőt. Dorier folytatta a korholást.

Édes barátom maga tulságosan szenvedélyesen játszik. En jóval idősebb vagyobb többet is láttam; higyjé el nem magának való ez a játék, rossz vége lesz.

— Ön ugy beszél kedves Dorier, mintha teljesen ment volna ettől a szenvedélytől. Sohase játszik?

— Nem barátom, soha . . . azaz hogy tizenöt esztendő óta nem teszem.

Egyideig valóságos füstfelhőket fujt maga ele illos havannájából, aztán folytatta.

— Életem legszomorubb estélyének története lüződik ehhez az elhatározáshoz s az a történet itt játszódott le ezen a bájos, de mérges levegőjű helyen. Nezze csak barátom a hajamat, ugye érdekes. Az egyik fele korom fekete, a másik hófehér. Nos ezt az érdekességet is akkor szereztem. Nem szeretek róla beszélni, de ha nem un-

tatom, elmondom néhány szóval, hadd okuljon belőle.

— Dehogy untat, feleltem, áhitattal hallgatom.

— Nos barátom mondtam önnek, hogy tizenöt év óta nem játszom. Akkor Bulgáriában éltem a feleségemmel. Szép fiatal asszony volt, előkelő házból való s két szazezer frank hozományt is kaptam vele. Szófiában volt virágzó termény kereskedésem, szorgalmasan dolgoztam s a legjobb uton voltam, hogy milliomos váljék belőlem. Aztán hirtelen beütött a katasztrófa. Nehany nagy czeg, amelynek sokat hiteleztem megbukott, azaz hogy megszökött a pénzemmel mindenemet elvettek, még a butoraimat is. Mindössze tizezer frankot sikerült megmentenem s egy értékes czobolyprémes bundát, a feleségemét, mely testvérek között megért ötezer frankot.

Ott hagytuk Szófiát s elhatároztuk, hogy Párizsba megyünk szerencsét próbálni néhány frankunkkal. De utba ejtettük ezt a büntanyát. Nizzában egy kis szállóban vettünk lakást s átjártunk ide szerencsét próbálni. Eleinte nyertem néhány száz franot s egyszer elkapott a játék láza. Éretem, hogy itt visszanyerem vagyonom egy részét. A feleségem sirva könyörgött, hogy hagyjam abba, fiatalok vagyunk még munkával visszaszerezhetjük, ami elveszett, még ha ezt a kis tőkénket is itt hagyjuk éhen halhatunk abban a kegyetlen nagy városban. Nem hallgattam rá. Nem is avat-

czáját. Sőt emlegetik már utódját is, a ki nem lenne más, mint a letűnt Tisza-korszak egyik képviselőházi alelnöke, Tisza Istvánnak ma is benső hive, *Feilitzsch* Artur báró.

Iparművészeti kiállítás Kaposvárott.

Fontos és emlékezetes dátum lesz városunk történetében 1905. augusztus 27-ike. E napon nyitattott meg városunkban a több lelkes férfi buzgó munkássága folytán létrejött iparművészeti kiállítás, mely hivatva lesz helyi iparunknak lendületet adni s iparosaink nemes ambícióját emelni.

Scholcz Gyula kir. főmérnöké a kezdeményezés érdeme, *Mihalik* Gyula főgimnáziumi tanár és *Fekete* Gyula dr. ügyvéd hű és fáradhatatlan munkatársai voltak az eszme kivitelében, *Kopits* J. és *Rippl Rónai* művészeink pedig szintén kivették részüket még pedig oroszán részüket a rendezés munkájából.

A megnyitás ünnepélyes, mondhatnók fényes volt. Nem a külső dísz, hanem a megjelent vendégek és az elhangzott beszédek tették fényessé.

Már délelőtt 10 órakor megjelentek a virág-, és zászlódiszbe öltözött megyeházán. *Tallán* Gyula díszelnök, *Fittler* Kálmán iparművészeti iskolai igazgató, mint a bíráló bizottság elnöke, *Vig* Albert keresk. min. oszt. tanácsos, *Györgyi* Kálmán az iparművészeti társulat főtitkára, *Gelléri* Mór az országos iparegyesület elnöke, *Morelli* Gusztáv az iparművészeti szakiskola tanára *Scholcz* Gyula főmérnök és *Fekete* Gyula dr. mint a bíráló bizottság tagjai. Pécs város képviselőjében megjelent *Majorossy* Imre polgármester, a pécsi iparkamara képviselőjében pedig: *Kindl* József kamarai elnök, *Hoffman* Lajos és *Schapringer* Gusztáv alelnökök és *Záray* Károly dr. kamarai titkár. Ezenkívül ott láttuk Kaposvár és vidéke előkelőségeit, köztük kerületünk szeretett képviselőjét *Thaly* Lászlót is.

Pont fel 11 órakor *Scholcz* Gyula a

kozott többé bele a dolgaimba, de nem jött el velem a játékszembe se. Igaza volt egy. Egy héttel később, mikor estefelé kijöttem a játékszembe mindössze csak tíz frankom volt. Iszonyu kétségbeesés fogott el. Mint egy örült úgy járkáltam ebben a parkban és nem láttam más menekülést, mint a tenger, mely már előttem is annyi szerencsétlent temetett magába. A szállóban tartózkodtunk s annyi pénzem sem volt, hogy nőmet elvihettem volna vacsorázni. Akkor hirtelen mentő gondolatom támadt, eszembe jutott a bunda. Az utolsó szalmaszál. Nem haboztam, a legközelebbi vonattal átsiettem Nizzába a feleségemhez. Mindent elmondtam s azt is, hogy a bunda árával még egy kísérletet akarok tenni. Nem sirt tompa kétségbeeséssel néztem, mint veszem magamhoz a drága prémet s csak mikor már az ajtóban voltam szólt utánam bágyadt hangon:

Armand, ha éjfélre nem vagy itthon, tudni fogom, hogy ennek is vége.

Ugyet sem vettem rá. A bundára kétezer frankot kaptam és egy órával később lázasan zakatoló agyvelővel ismét ott ültem a játék asztalnál. Ötszáz frankot tettem. Elvesztett. Aztán a másik, a harmadik, szinte öntudatlanul tóltam magam elé az utolsó ötszáz frankot. Nyertem. Ésre se vettem, az egész ott maradt. Ismét nyertem és ismét. Az arany garmadával hevert előttem. Egyszer megszólalt mellettem valaki.

— De uram, hiszen ez örület! Ennyi pénzt egy sánczra kockáztatni. Vigyázzon, Fortuna is megunhat ennyi vakmerőséget.

Ijedten néztem körül s úgy láttam, hogy az egész játékszem engem bámul.

végrehajtó bizottság elnöke szép beszédben vázolta a kiállítás létrejöttét. Majd *Gelléri* Mór a kiállítás jelentőségét fejtegető tartalmas előadása következett, míg végre *Tallán* Gyula főispán rövid, lelkes beszéd kapcsán ünnepiesen megnyitotta a kiállítást.

Erre megnyiták az ajtók s a közönség érdeklődéssel tódult a két kisebb és egy nagyobb teremben elhelyezett, rendkívül izléseesen elrendezett, aránylag elég dúsz kiállítás megtekintésére.

Az első teremben a somogyi nép művésze: lakása es öltöztetője van bemutatva. E teremben különösen becses *Mihalik* Gyula főgimnáziumi tanárnak faragott tárgyakból összeállított gazdag kollekciója. Nagy tetszést arat az az ügyesen egybeállított paraszt szoba is, melynek minden tárgya jellemző adat a somogyi népelet képehez. Művészies kivitelű kéki munkák és ruhadarabok egészítik ki e szobának érdekes tartalmát.

A második terem a múlt idék iparát akarja feltüntetni. Ebben vannak elhelyezve a vármegye tulajdonát képező művészi kivitelű butorok. Ebben van *Rippl Rónai* pompás kivitelű szőnyege, melylyel Párisban is fényes sikert aratott és ügyesen egybeállított emprive szobája. Ugyan e teremben van egy *Mária Terézia* által himzett mente és több érdekes régiség.

Legérdekesebb és leglátogatottabb azonban a kiállítás harmadik terme, melyben a modern iparművészet tárgyai vannak kiállítva. Egy részét a tárgyaknak az iparművészeti társulat küldte le, nagyobb része azonban helyi eredetű s valóban elmondhatjuk, hogy minden egyes tárgy igazi műtermék.

Legyen elég itt csak azokat felsorolnom, melyeket a bíráló bizottság kitüntetésben részesített s a melyeket a publikum legnagyobb érdeklődéssel szemlél.

Ilyenek első sorban *Horváth* Károiy művészi kivitelű, magyaros motívumu kályhája, mely aranyérmert nyert; ilyenek *Zsupán* Gyula remek kivirelű pezsgőhűtője és *Galambos* Dezső hálószbája, melyeket

Száz meg száz csillogó szem meredt rám. Azután a pénzemre vettem egy pillantást iszonyu sok lehetett. Elakartam huzni, de valami örület kényszerítette rá, hogy ott hagyjam.

A cronpiert rámnézett, daczosan álltam a tekintetet, aztán halálos csendben szólt:

— Rien ne va plus!

Jéghideg futott végig a tagjaimon, a a torkom összeszorult s csak a zürzavaros kiáltozásra tértem ismét magamhoz.

A bankot szétugrasztották!

Hallatlan!

Ilyen szerencse!

Tehát nyertem. Körülbelül kétszáz ezer frankkal távoztam a klubból. Künn sötét, felhős éjszaka volt.

Örülni sem tudtam vagyonomnak, rohantam az állomásra. Fél óra mulva ott voltam a szállómban. Halkan mentem fel az első emeletre, hogy meg ne ijesszem a feleségemet. Micsoda boldogság lesz ez ismét gazdagok vagyunk. Benyitottam. A lámpa félig le volt csavarva feleségem ott feküdt az ágyon tágra nyílt meredt szemekkel, iszonyuan eltorzult arcvonásokkal. Az óra épen egyet ütött.

Dorier melléből fájdalmas sóhaj szakadt fel.

Mikor másnap reggel véletlenül a tükörbe pillantottam a hajam egyik fele hófehér volt. Nem untatom tovább. Kiváltottam a bundát s azóta ereklyeként őrzöm. Az a pénz szerencsét hozott. Amerikában milliókat szereztem vele; valami ellenállhatatlan érzés kényszerít rá, hogy azóta minden esztendőben vezekelni járjak ide.

Halász Zsigmond.

ezüst éremre tartottak méltónak; ilyenek *Goitein* Mór művészies ötvös munkái és *Vicze* László börmunkái, amelyeknek bronzérmert adtak s ilyenek *Légár* József és *Kelemen* Péter butordarabjai, *Fehér* gyönyörű hálószbója, *Berovitz* Imre szökőkútja, *Farkas* Géza festett friesei, *Schifferer* István fegyverállványa és *Papp* Mihály, ugyszintén *Welzl* K. lakatosmunkái, melyek elismerő levelet kaptak.

Ezekon kívül a helyi tárgyak közt méltó feltűnést keltenek — bár versenyen kívül állanak *Kopits* J. és *Rippl Rónai* kiállított tárgyai is.

Általában elmondhatjuk, hogy a kaposvári iparművészeti kiállítási nemcsak jó idea volt, hanem fényesen sikerült is. Örömmel konstatahatjuk, hogy nemes gondolkozásu publikumunk fel is fogta az eszme jelentőségét s dicséretesen pártolja a kiállítást: Eddigelé a látogatók száma az 1000-et jóval felülhaladja s a vásárolt tárgyak értéke is közel 1000 koronát tesz ki.

Reméljük, hogy nemcsak a külső siker, hanem az erkölcsi siker is meg fog felelni a várakozásnak s e kiállítás is hozzá fog járulni ahhoz, hogy az osztrák ipar nyomása alatt álló hazai iparunk mihamarább jelemelkedjék arra a nivóra, amelyen már nem kell féltetni az önálló vámterületétől.

H I R E K.

A tanév elején.

Ma-holnap az iskola épület komor, szürke falai benépesednek vidám, jókedvű fiatalokkal. A nagy vakáció elegendő volt arra, hogy az előbbi tanév fáradaimait kipihenjék. Az oly tanuló, ki rest volt az elmúlt évben, ki immel-ámmal. hányiveti módon végezte el teendőit, nem kötelességerzből, egy végczel elérése szemponjából tanult, hanem mert muszáj volt neki tanulnia, annak a szünidő alatt sem volt meg az a hamisítatlan, igaz kedve, s az az új tanév elején is kedvetlenül, keletlenül megy az iskolába.

A ki felfogta hivatását, a ki komolyan forgatta a könyveket, szorgalmasan és lelkiismeretesen tanult, annak valóci öröme tellett a vakációban, mely idő alatt szórakozott, pihent, hasznosan töltvén el az időt, jóleső erzzettel ne az új tanév elé is.

Eleg szomorú, hogy találkozik igen nagy sok ifju, a ki nincs tisztában vagy nem akar tisztában lenni azzal, hogy a szüidő mily nagy áldozatok árán tanítják, hogy ember váljék gyermekeikből. Mennyi önfelaldozás, önmegtagadás a szüidők részéről, csak hogy meglegyen a gyermeke számára a tanítás költsége és hany tanuló keseríti meg szülei életét, hogy nem tanul, lusta, renyhe, osztályokat ismételi, úgy hogy a legszebb esztendőket tétlenül elsurrannak a teje felett s látja, hogy a pályáját elvágta, maga sem tudja, mibe fogjon, mihez volna hajlama, kedve, tehetsége.

Rendszerint semmihez, mert korán tanulta meg a tanulástól való iriózást, a lustalkodást, a semmittevest, ez erősen meggyökeredzik a fiatal lelekben, mire nagygyá nő nem tud dolgozni, nincs munkakedve, ambíciója, csak könnyen és gond nélkül óhajt élni.

Már pedig nem állanak örökösen a szüidők a hata megett; előbb-utóbb a maga lábán kell járnia s ha nem tud, nincs aki támogassa, istápolja, aki segítőkart nyújtson nyomorúságában.

A kötelességtudó és erző ifju örömmel tanul, nem ösmer nehézségeket; okosan, bölcsen osztja be idejét, jut is, marad is néhány óra a szórakozásra s ezt nem haszontalanságokra, léhaságokra fordítja hanem nemesebb élvezetekre, jó könyvek olvasására, testmozgásra, a mi fejleszt az

elmét, a lelket és a testet egyaránt. Az ilyen ifjúból aztán lesz is valami, szüntelen előtte lebeg a cél: az élethivatás, egy pályán való működés, hogy méltó tagjává legyen idővel a társadalomnak a hazának.

Ne kényszerítse a szülő a gyermekét a tanulásra, ha látja, hogy nincs hozzá való kedve, hajlama, ne akarjon senki a fiából ügyvédet, tanárt, orvost stb. nevelni, ha például az asztalossághoz, lakatosáshoz, gazdálkodáshoz stb.-hez érez hivatást. De tévedés azt hinni, hogy mapapság az iparcsnak nem kell tanulnia, ellenkezőleg, akiből jó iparost, kereskedőt akarunk nevelni, annak elegendőt kell tanulnia.

Manap minden pályához tanulás kell s nem lehet anélkül boldogulni. A ki nem akar tanulni, abból nem is lesz semmi s az ne is várjon semmit a jövőtől. Dolgozni kell a jelen időben, erősen kitartóan, szívesen, mert nehéz az élet, küzdelemmel van tele s ha megakarunk küzdeni az élettel, akkor kell is, hogy valamik legyünk.

A hazának is csak dolgos, munkás férfiakra van szüksége, mert csak ilyenek segítségével lendülhet a haza, virágzik a hon, gyarapodik fejlődik és gazdakodik az állam. Tette kész és munkakedvelő férfiak kelljenek, a kik megvetik az alapját egy erős és szilárd nemzet kialakulásának.

— **A vármegyéről.** Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága f. é. szeptember hó 4. napján délelőtti 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyait kepezendik: 1. A vármegyének alkotmányvédő actióba lépése alkalmából kiküldött ötven tagu bizottság jelentése és egyben javaslati több ide vonatkozólag felmerült vitás kérdésben és a kapcsolatos beadványokra nézve. 2. A f. évi 368. sz. közgyűlési határozat értelmében egyfelől a vasuti segélyezésekre eddig felvett törlesztéses kölcsönök convertálása, másfelől 3 százalék vasuti pótdadó kivetésének elhatározása és névszerinti megszavazása. 3. Alispáni jelentés az építés alatt levő moesolád—tab—siófoki h. é. vasut segélyezésére megszavazott kölcsön tárgyában és ennek kapcsán nevezett vasut építési-vállalatának a megszavazott segély kiadása iránti kérvénye. **Ezt megelőzőleg** ugyanezen napon délelőtti 9 órakor a rendkívüli közgyűlés napirendjére kitűzött ügyeknek közgyűlési tárgyalásra leendő előkészítése végett a vármegyei székház kistermében az állandó választmány tart ülést. Pártunk tagjait felkérjük tehát, hogy ugy az állandó választmányi ülésre, mint a közgyűlésre, minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

— **Szekszárd rendezett tanácsú város.** A múlt hó 20-án tartotta alakuló közgyűlését a rendezett tanácsúvá lett Szekszárd város képviselőtestülete, a melyen — miután az elnöklő alispán, a képviselőtestület megalakultnak jelentette ki, a közóhajok megfelelőleg, a tisztújító közgyűlést is nyomban kitűzte szeptember 2-ára, a melynek mezejtésével aztán az átalakulás teljes befejezést nyert.

— **Az ötven tagu bizottság értekezlete.** A törvényhatósági bizottságnak folyó évi szeptember 4-ére összehívott rendkívüli közgyűlését megelőző napon folyó évi szeptember 3-án délután 6 órakor a vármegyei szék-

ház kistermében a vármegyének alkotmányvédő actióba lépése alkalmából kiküldött ötven tagu intéző-bizottsága értekezletet tart.

— **Téli hivatalos órák.** A kaposvári kir. pénzügyigazgatóságnál, valamint a városházán szeptember hó 1-től kezdve a hivatalos órák hétköznapokon d. e. 8-12 és d. u. 2-5 óráig, — ünnep- és vasárnapokon pedig d. e. 9-11 óráig tartanak.

— **Katonák köréből.** A katonai rendeletek száma ismét szaporodott egygyel. Sokszor volt már szó arról, hogy külföldi mintára a katonatiszt, ha szórakozni megy, vagy mint magánember végzi dolgait, levehesse a veszélyező egyenruhát és felvehesse a polgári gunyát. Az átöltözködésnek a copf országában mindig voltak elleneseik és különösen a hadvezetőségben ragaszkodtak a mondurhoz. A hadügyminiszter irányítására a Magyarország területén állomásozó tiszteknek az ezredparancsnokságok megegyeztek, hogy szolgálaton kívül, ha polgárság közé vegyülnek, ezt polgári ruhában tethessék. Azt egyenesen kívánatosnak mondja az idézett rendelet, hogy ez mindamaz esetekben megtörténjék, mikor olyan helyre megy a tiszta, a hol katonazenekar mulattatja a polgárságot. Mitért éppen ilyen helyekre? Egyszerű a magyarázat. A katonai zenekarnak a Kossuth-nótán kívül mindent lehet játszani, nem tilos már sem Hunyadi, sem a Rákóczi, sem más hazafias induló vagy dal. A közönség érdeklődése és figyelme pedig a jelenlévő közös tisztek felé szokott fordulni, ami a tiszteket feszélyeztetli. ezért jó itten a civil ruha. Ime legújabb nemzeti vívmány: a katonai zenekarok játszhatnak mindent.

— **A Függetlenségi kör helyiségei teljesen elkészültek,** berendezettek s ma délután átadatnak a közhasználatnak.

— **Napfogyatkozás.** A kormozott üvegnek nagy kelendőse volt a múlt hó 30-án d. u. a mikor az emberek kormozott üvegen keresztül nézték, figyelték a napnak elsötétedett korongját, a napfogyatkozást. A ritka tünemény két óra 46 perczkor érte el maximumát. Ekkor vékony sarló alakú sáv látszott csupán a naptányérből, melynek körülbelül háromnegyed részét fődte el a föld és a nap közé került hold. Azután mind széldesebbé vált a nap sávja és három óra 56 perczkor teljes fényességben ragyogott ismét.

— **A cselédkönyv ingyenes.** A belügyi ügyvivő elrendelte, hogy a cseléd- és munkakönyvek kiállításáért, illetőleg kitöltéséért, a cselédektől vagy munkásoktól semmiféle hivatali díjat nem szabad szedni. Ezeknek a munkakönyveknek a kiszolgáltatása az illető hatóság hivatalos kötelessége. A munkás vagy cseléd csak a könyv nyomtatási díját és a bélyeg árát fizeti.

— **A dombóvár-bátaszéki vasut átalakítása.** Mint már megirtuk, a baja-bátaszéki áthidalás következtében átalakítják a kacskaringós dombóvár-bátaszéki vasutat. A kiküldött bizottság, mint értesülünk, az átalakításra vonatkozó terveket már elkészítette és azt Hatsik Ignácz máv. főmérnök átadta az államvasutak igazgatóságának.

— **Aracször a nőknél ép oly csunya,** mint kellemetlen. Ezen segitendő, legalkalmasabb a mindenütt elismert Schmeidek-féle Szervesztő-re hivatkozni, mely nemesak azért kedvelt a nőknél, mert eltávolítja az aracszört alaposan, hanem azért is, mert megadja az arcnak az üdeséget, finomságot, és simaságot, melletl vegyileg megvizsgálva és hatóságilag az arcszörre ártalmatlannak találtatott. Ára 7 korona. Kapható Schmeidek I., Budapest, VII. Nyár-u. 18. Erre vonatkozólag figyelmeztetjük a mai lapban megjelent hirdetésünkre

KÜLFÖLD.

Az orosz-japán béke.

Végre megkötötték az orosz-japán béke. De annak első örömmámora ma már csapanni kezd. Az első benyomások, melyek az ujjongást és lelkesültséget megtoremtették, az itélő elme bírálata alatt fanyar lehangoltsággá változnak. Oroszország érzi, hogy lealázó, csunya békét kötött, Japán tapasztalja, hogy tulengedékenysége felkorbácsolta a japán nép elégedettségét.

Péterváron a béke híret nagyon közömbösen fogadták. Az örömmel semmi nyoma sincs. A császár környezete deprimált, a különböző társadalmi rétegekben elégedetlenség mutatkozik, a katonák zugolodnak, mert rosszul esik nekik, hogy megfosztották attól a lehetőségtől, hogy a fegyvertűkön esett csorhat kiköszörülhessék. Witte pedig ujjong: Nem fizetünk egy kopekát sem. S míg Oroszország játsza az elégedetlen szerepét s Witte örömmámorban uszik, addig a japán nép jajgathat kiaknázatlan sikerei fölött s az öreg, tekintélyes, japán államférfiak törölgothetik nehéz könycséppjeiket: a dicsőséges küzdelem után létrejött a lealázó béke.

A békekötés munkája most már rohamosan halad előre. A végleges békeszerződés megszerkesztésénél meghallgatnak még egy pár pénzügyi és más szakértőket, de számottevő nehézség már nem merülhet fel. Mint utólag ismeretessé lett, a jspánok nem csak a hadikárpótlásról és Szachalin északi feléről mondtak le, hanem a karbin—port-arthuri vasutnak Karbin és Tvangseng között levő, mintegy kétszáz kilométer hosszú részéről is. Az orosz és a japánok valószínűleg a legmesszebbmenő kedvezményeket is biztosítják egymásnak s az említett vasuton az átfurro forgalom részére vasuti konvenziót is fognak kötni. Hogy a béke létrejötté óta mi történt Tókióban, arról nem ad hírt táviró. A békeföltételeket még mindig titokban tartják. Az a mérhetetlen öröm mely a reménytelennek látszó béketárgyalások váratlan eredményénél kitört, majd csak a békepontok kihirdetésénél fog igazán csapanni vagy emelkedni. A világ minden részéről üdvözik most a csárt. gratulálnak a mikádónak, de Witte fáradságáról megfélekedzik hatalmas uralkodója s Komurának harakirit kínál a japán nép. Rooseveltet császárok, királyok üdvözik, akik szintén örülnek a békének s remélhetőleg a jövőben munkálkodni is fognak azon, hogy a megkötött béke áldásos eredményt teremtsen.

— **A norvég követek.** Az unió kérdésében kiküldött norvég követek Karsbadba érkeztek. A követeket nagyszámu közönség üdvözölte.

— **Szerbia új metropolitája.** Belgrádból táviratozzák, hogy megválasztották Innocenciu snak, Szerbia elhunyt metropolitájának utódját. A jelöltek közül Dimitrije sabácsi érsek huévonhét szavazatot kapott, dr. Ruzsicsica nisi érsek egyet; hat szavazólapot üresen adtak be. A választó gyűlés ezek szerint Dimitrijet, a sabácsi érseket választotta metropolitának. Az új egyházfő igen képzett és népszerű ember s még fiatal a méltóságához képest. A királyi megerősítés is megtörtént.

— **A szerb trónörökös nagykoru.** György szerb trónörökös szeptember 9-én lesz nagykoruvá. Ebből az alkalomból tisztte léptetik elő. Ugyanaznap ünnepi istentisztelet lesz a branyicai nyári táborban. Utánna az üdvözlések fogadása, csapatszemele és lunch a helyőrség tisztjeinek részvételével. A topesideri parkban népiünnep lesz. Este pedig udvari bál lesz.

Közgazdaság.

Közgazdasági irodalmunk fejlődése.

Kormos Alfréd, a Magyar Pénzügy és a Magyar Kereskedők Lapja szerkesztője, akinek

a közgazdasági és pénzügyi szakirodalom terén kifejtett munkássága és az ország kereskedelme és ipara javára szolgáló, 25 éves hírlapsírói tevékenysége, lapunk olvasói előtt sőt lehet ismeretlen, most nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója és illetéke» czimmel hézagot pótló gyakorlati kézikönyvet rendez sajtó alá. Tekintettel a munka szükséges voltára és arra, hogy Kormos Alfréd, magyar pénzügyi és részvénytársaságok ügyeit évtizedeken át a legnagyobb gondnal munkálta és ezeket minden illetéktelen támadás ellen meg is védelmezte, legújabb munkáját is az érdekeltek figyelmébe ajánljuk. Irodalmunk híjjával van olyan kézikönyvnek, mely a részvénytársaságok, bankok, takarékpénztárak és szövetkezetek által fizetendő adókra és illetékekre vonatkozó törvényeket, rendeleteket és határozatokat gyakorlati rendszerben foglalja magában. Az idők multával pedig az új törvények, közigazgatási bírósági határozatok és döntvények, valamint a pénzügyminiszteri rendeletek tömörítővel állnak szemben, de hiányzik a munka, mely utmutatóul szolgálna. Ennek a hiánynak pótlására adja ki a hivatalos adatok felhasználásával Kormos Alfréd a »Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója és illetéke« czimű gyakorlati kézikönyvet, mely az üzleti adón, a tőkekamatadón és az alkalmazottak keresetadóján kívül, a nyilvános vállalatok és egyesületek összes illetékeivel is foglalkozik. A munka, mely szeptember hóban jelenik meg 550 oldal terjedelemben előfizetési ára díszes vászonkötésben, bórmentve nyolcz korona. A megrendelések a Magyar Pénzügy kiadóhivatalához (Budapest, VII. Almási-tér 2.) küldendők.

Kormos Alfréd munkáiból az »Igazgató és a felügyelő bizottsági tagok jogai« czimű román nyelven is megjelentek, Popp Konstantin, az Albina főtisztviselőjének fordításában; az »Ellenőrzés a pénzügyintézetekben« czimű már kész, de sajtó alá még nem reedezett művét most ülteti st német nyelvre, Frank István hazánkban, berlini tanár és román nyelvre dr. Vercecs Miklós ügyvéd, az Albina igazgatója.

— Textil-tanfolyam hazánkban. A kismárki felső kereskedelmi iskola vezetősége elhatározta, hogy kereskedelmi érettségivel bíró ifjak részére textilipari tanfolyamot rendez. A tanfolyam tanterve a legkörültekintőbben van összeállítva. Az elméleti tárgyak mellett, melyek a szövőanyagokkal, géptánnal stb.-vel foglalkoznak, a tanterv szerint a legtöbb időt a gyakorlati órák foglalják le. Ha a terv sikerül és a textilipar felsőbb vezetésében uralkodóvá válik a művelt magyar ellem akkor az alsóbb rendű munkahelyeknek szakképzett magyar ifjakkal való betöltése is könnyebb lesz, lévén az alsóbb osztály, hogy a középosztály is szívesen adja fiát ipari pályára. És ezzel véget ér az a mai, képtelen helyzet, hogy erősen fejlődő textiliparunkat külföldi s főleg osztrák elemek dominálják.

Felelős szerkesztő: Dr. Rusa Ernő.
Laptulajdonosok és kiadók:
Szalay Károly és Dr. Rusa Ernő.

H i r d e t é s

Öt hónapos him és nőstény
FOX-TERIER
= kitűnő patkányirtók =
Kaposvárott eladók.

Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Vezérszó: Minden darab szappan a SCHICHT névvel, tiszta és ment káros alkatrészekről.
Jótállás: 25,000 koronát fizet Schicht György még / usszigban bárkinek, aki bebizonyítja, hogy szappana Schicht-névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„Szarvas“ vagy „Kulcs“-szappan)

Megtakarít pénzt, =====
===== időt és fárasagot.
A ruhat kiméli és megóvjja.

Mindennemű ruha és mosási módszer részére a legjobb és legjobb és legolcsóbb.
Hófehér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

Vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab „Schicht“-névvel és a „szarvas“ vagy a „kulcs“ védjeggyel legyen ellátva.

J O R G Ó J Á N O S Ó R Á S,
gyári raktár: Wien III/4, Rennweg Nr. 75/b

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzéket megkapj és bémintve megkapj, olesó tevéasárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, részadás teljesen kizárva.

Órajavitó műhely

Mindennemű zsebórába új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok.

Kivonat a nagy árjegyzékből:

7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapácás óra, nikkeltokban 36 óráig jár	frt. 2.30
8089 sz. valódi ezüst páncél-láncz 15 gr.	> 1.—
7858 sz. ezüst remontoir, dupla fedél	> 5.—
7889 sz. inga óra ütőművel, 2 súlylyal, 130 cz. magas	> 11.50
7929 sz. jó ébresztő óra	> 1.20

Szíveskedjék nevenre és házszám címre 75/b. pontosan figyelni.

Acetylen-lámpák

kézi,- kocsi,- spritzbogen,- lózna,- rud,- asztali,- udvari,- kerti,- istálló,

Acetylen-lámpák

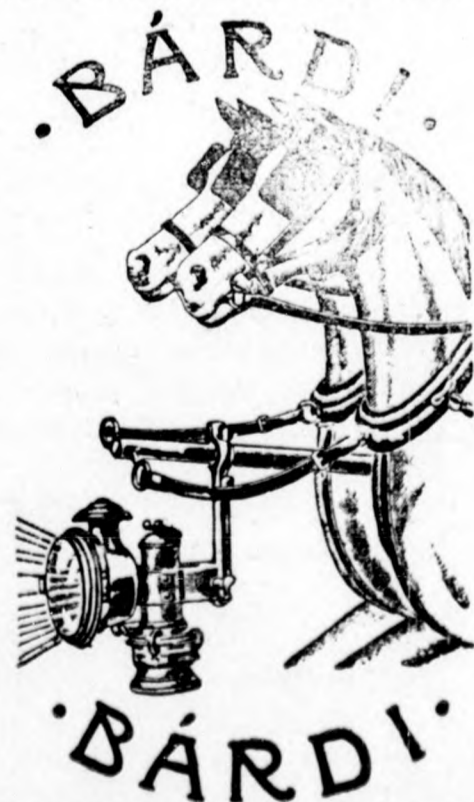
Automobil-lámpák.

Éjjeli szántásoknál különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

BÁRDI JÓZSEF Budapest, VI. Gyár-ut. 10

Andrássy-ut és Király-utca között.

Kaposvári képviselő: Politzer Samu.

BUDAPESTI
HARISNYAGYÁR

ajánlja dús raktárát

női- férfi- gyermek harisnyakban

eredeti gyári árban

12 pár megrendelésnél bérmentve.

Harisnya fejelések elváltatnak.

Számos elismerő levél.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

BUDAPESTI HARISNYAGYÁR
főraktár

V. Fürdő-utca 1/a.

FOGAD

ORSZÁGOS

ORSZÁGOS

VENDÉGLŐSÖK SZAKLAPJA.

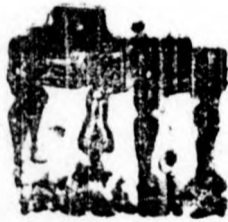
PINCZÉREK SZAKLAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Kerepesi-ut 13.

Egyedüli legelterjedtebb heti
és hirdetésekre legalkalmasabb szaklap.

CZIMBALMOT vagy
HARMONIUMOT

míg REMÉNYI MIHÁLY műhangszerész legujabb képes
árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldünk.
Budapestről, Király-utca 45. l. szám.

SIKERÜLT

ezer vég fekete és sötétkék nagyon finom posztót és kangarn szövetet egy csődbejutott posztógyárostól potom áron megvenni; ez okból szétküldünk vidékre utánvétellel a fenti szövetekből egy teljes férföltönyre elegendő három métert

CSAK 5 FRTÉRT

Országos Posztó kiviteli Aruház,

Budapest, Rottenbiller-utca 4/b. Félémelet.

Minták a nagyforgalom miatt nem küldhetők:

„ELZÁ” GYUK

az Elzák a Plymonthok nálam

kitenyészett szubvarietásai

ELADÓ.

Plymonthokra előjegyzést elfo-

gadok. Tenyészdem bármikor

megtekinthető.

MEZRIGZKY NÉ.
Békásmegyeri tisztviselőtelep
(Pest megye.)

A vegyileg megvizsgált, amellett hatóságilag
az arczbőrre ártalmatlannak talált

SZORVESZTŐ

eltávolítja a hölgyeknél az oly esunya, kellemetlen arczsört gyökereitől, anélkül, hogy az arczbőrnek legkevésbé is ártana és az arcznak megadja az üdőséget, finomságot, és simaságot. Ára 7 korona.

Vidéki megrendeléseket diszkrétan utánvét mellett
eszközzel

Schmidek 1 Budapest, VII Nyár-u. 18.

MIT IGYUNK ?

hogy egészségünket megóvjuk, mer csakis a természetes szén-savas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert. Első orban a mohai

AGNES

Orrás mint természetes szén-savdús ásványvíz, feltétlenül tiszta, kellemes és nicsó savanyúvíz; dús szén-savtartalmával fogva nemcsak biztos óvószert fertőző kórokozók ellen, hanem a benne fagyalt fűg-sóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek. — Azért tehát

Használjuk a mohai Agnes-forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
Dr. Kéty.

Használjuk a mohai Agnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Agnes-forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
Dr. Kövér.

Használjuk a mohai Agnes-forrást ha májbajtól és sárgaságtól szabadulni akarunk.
Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamilyen nagyobb üvegekben minden kettes értékű mestersegesen szén-savval telített vízzel, sőt szódavízzel is olcsóbban adja, hogy az Agnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz Kedvelt borvíz.
Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú venaégloben.

A legjobb állapotban levő

GAZDASÁGI GÉPEK

jutányosan megvehetők.

Bővebb felvilágosítást Szalay Károly
ügyvédi irodája ad Kaposvárott.

HUSIPARI ÉS ÁLLAT FORGALMI ÉVKÖNYV.

Az egyes napokra eső vásárok pontos jegyzékével ingyen és bérmentve meg minden mészáros, állatkereskedő, nyersbőrkereskedő, zsiradék és csontkereskedő címére, aki legalább fél évre előfizet a

Mészárosok és Hentesek Lapjára.

Előfizetés félévre 6 kor. — Kiadóhivatal: Budapest, IX. Ferencz körut 13.

HIRDETESEK

FELVETETNEK

A KIADÓHIVATALBAN.

Ingyen kapja

minden

menyasszony és vőlegény

1905. márczius hó 15-től az

Eljegyzési Hiradót

mint mátkasági emléklapot.

Tudósítók kerestetnek.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal
Budapest VII., Allmássy-u. 6.

Kiadó boltok és lakás.

A Fő-utcza és a János-utcza sarkán levő

h á z b a n

EGY SAROK BOLT két (János- és fő-utczai) bejárással

egy bolt fő-utczai bejárással,
lakással és mellék helyiségekkel

november lére kiadó.

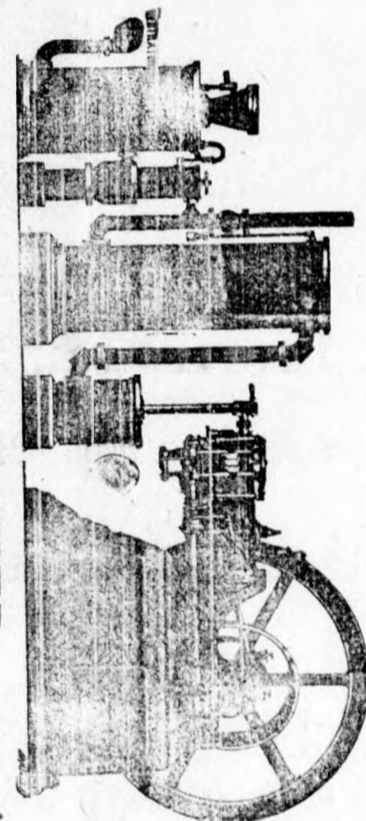
Bővebb értesítést e lap kiadóhivatala ad.

Benzin- és petrolium-motorok és locomobilok, szarogaz-motorok
2-3 fill. árazköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú
gyártmány. — Költségtérítés és árbevétel inon.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntöde. Bécs.

3 uj tejfőző gép,
1 finom vadász fegyver
2 használt varrógép
és egy gramophon
olcsón eladó.

25 KORONA

egy divatos, férfi öltöny mérték után, re-
mek szabásban, finom gyagyjuszövetből
= LIGHTMANN S. =
szabómesternél,
Budapest, Rottenbiller-utca 4/b. Félémelet.
Vidékre minták bérmentve.

Iszákosság nincs

többé!

Kivánatra bárkinek bérmenten-
sen küldünk egy pró-
bát a Cozaporból.
Kávé, tea, étel vagy
szeszes itaiban egy-
formány adható az
ivó tndta nélkül.

A COZAPOR többet éri
mint a világ minden szöbe,
szöde a tartózkodásról, mert
csodahatása ellenszövenessé te-
szi az iszákosnak a szesze-
italt. A COZA oly csendes
és biztosan hat, hogy azt n
feleség, testvér avagy gya-
men egyaránt beadhatja a-
ivónak tudta nélkül és az ilz
lető mégcsak nem is sejtí m-
okozza javulását.

COZA a családok ezreit bé-
kítette ki ismét, sok sok ezer
lérfít a szögyeu és becsteien-
sögtől megmentett, kik késöbb
józan polgárok és ügyes üz-
letemberek lettek. Temérdek
fiatal embert a jó utra és szerencsöjéhez segí-
tett és sok embernek életét számos évvel
meghosszabította.

Az intézet, mely a Cozador tulajdonosa,
mindazoknak kik kívánják egy próba adagot
és egy köszönö irásokkal tel köpvet díj és
költségmentesen küld, hogz így bárki is meg-
gyöződhessen biztos hatásáról. Kezeskedünk,
hogy az egézsögeire teljeses ártalmatlan.

Igyen próba 416 sz.
Vágja ki ezen szel-
vényt és küldje még
ma az intézetnek.
(Mevelekre 25 fill.
levelezö lapok 10 fill.
bérmentesítendök.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 416.)

62, Chancery Lane,
London, Anglia.